

פריצת שדה-מוקשים

מ"ר מ. שטיינברג, צבא ברה"מ

מוקשים, 2 מערכות לפינוי מוקשים, 100—130 שלטים לסי- מון מעברים, 50—70 פרקים של מטען-צינור, 70 ק"ג חומר- נפץ ומערכת שלטים לסימון שטח).

אם מצוי בגזרת ההתקפה מכשול-מים, יש לצייד את מחלקת-הפלסים גם בסירה או שתיים, גלגלת וחבל לשליית מוקשים מתוך המים, וכן מערכת שלטים צפים, לסימון המע- בר המפונה.

כאשר מספחים כיתת-הנדסה לכל פלוגת טנקים או רז- באים, יש להגדיל את ציודה של מחלקת-הפלסים, על-מנת שכיתותיה תוכלנה לבצע את משימותיהן באורח עצמאי; במקרה כזה דרושות לכל כיתה נוסאות-גייסות משורינות ומשאית. רצוי שבעקבות חוליית-הסיוור הגדודית, המתקדמת לפני הגדוד, ינועו נוסאות-גייסות משורינות ובהן הפלסים, תוך קיום קשר הדוק עם חוליית-הסיוור. לפרקים — בהתאם לתנאי השטח — רצוי כי יחידת-הפלסים תתקדם בתוך תב- נית-הקרב הגדודית, ואילו משאיותיה, שעליהן הציוד ההנ- דסי, תימצאנה במרחק של 300—500 מטרים מאחור, כל- כלי — בתוך דרג א' של הגדוד.

★

נסקור עתה מקרה בו פועלת מחלקת-הפלסים בשלמותה, בציר-תנועה אחד. במצב כזה רצוי להקים שני צוותים לפי- נוי מוקשים, שכל אחד מהם יכלול 10—11 פלסים.

כאשר נע הגדוד בשדרת-מסע, די לו במעבר אחד, אשר ייפרץ על-ידי טנקי-מורג, ולאחר-מכן יורחב ויסומן על-ידי צוות מס' 1. משחושלמה הפרצה, ינוע צוות מס' 2 בעקבות יחידת הטנקים או הרובאים כדי לגלות דרכי-עקיפה אפ-

ברצותו לחסום פרצה או טריז במערך-ההגנה שלו, יעשה האויב שימוש נרחב במיקוש ובמכשול. לפיכך תידרש לעתים קרובות למדי פריצת מעברים בשדות- מוקשים; ביצוע משימה זו יוטל, במרבית המקרים, על היחידות הקרביות עצמן — ללא סיוען של יחי- דות-פלסים.

יחידות-פלסים תופעלנה, בדרך-כלל, לאבטחת פעולת הגייסות רק בגזרות בהן רבה צפיפותם של שדות-המוקשים, כגון: מערכים מבוצרים, שטח בנוי, שטח מיוער וכיוצא באלה; ואף באותם מקרים יתוגבר גודל חי"ר ממונע או גדוד שריון במחלקת- פלסים — ותו לא. לכן רשאים אנו להביא בחשבון כוח-הנדסה בגודל מחלקה, שתפקידו — התקנת מעברים בשדות-מוקשים.

את מחלקת-הפלסים ניתן להפעיל בשלמותה כיחידה אחת, או לספח כיתה ממנה לכל פלוגה של טנקים או רובאים, וזאת — בהתאם לנסיבות: משימת היחידה, תבנית-הקרב, פניה-השטח ומימדי המכשולים שבשדה-הקרב.

כאשר תוקף הגדוד או מתקדם בשטח הררי, או רודף אחר אויב בתבנית-שדרה, תופעל מחלקת-הפלסים, בדרך-כלל, בשלמותה; ואילו כאשר שואפות יחידות-השריון לעקוף את האויב תוך ניצול פרצות במערך-ההגנה שלו (בשלב בו לא הצליח עדיין להקים מכשולים בצפיפות רבה) — מוטב לספח כיתת-הנדסה לכל פלוגת טנקים או רובאים.

להתקדמותה דרושות למחלקת-הפלסים שתי נוסאות- גייסות משורינות, ושתי משאיות להעברת הציוד (12 מגלי-

תרגיל פריצת שדה-מוקשים תוך כרי התקפה

נדגים עתה, על רקע מצב טקטי, כיצד ניתן לתרגל מח-לקת-פלסים בנושא הנדון:

תוך-כדי נסיגה לכיוון איבנובו, ממקש האויב את השטח בגזרת התקדמותם של כוחותינו. גודר-שריון ב', המוגבר בפלוגת-חרמ"ש, במחלקת-פלסים ובשני טנקי-מורג, מתקדם כמשמר קדמי — ותפקידו לכבוש את פרטי-הנוף המשתרע 3 קילומטרים מזרחית לחורבות איבנובו (אינו במרשם), ולהחזיר זיק בו עד בוא הכוחות העיקריים.

מחלקת-הפלסים רוכזה לשעה 0700 ביום 12 באוגוסט על-גבי 3 נושאות-גייסות משורינות דרומית למלחה (ראה מרשם). בתוך שתי משאיות נמצא הצידוד ההנדסי הבא של המחלקה: 40 פרקים של מטען-צינור ארוך, מותקנים על-גבי גלגלים; מנגנוני-הפעלה; 70 מטעני-צינור תקינים; 80 ק"ג חומר-נפץ; מעגלי-מורג; שלטים לסימון מעברים ולסימון שדות-מוקשים. מגלי-המוקשים והמערכות לפינוי מוקשים הובלו על נושאות-הגייסות המשורינות.

לאחר הערכת-המצב עיבד מפקד המחלקה את תכנית-הפעולה, והטיל על מפקדי הכיתות את משימותיהם. וזו לשון פקודתו:

„האויב נסוג לעבר איבנובו, וממקש קטעי-שטח עבירים לטנקים.

„מחלקתנו מסופחת לגדוד-טנקים ב', הפועל כמשמר קדמי. „אנו ננוע עם החלוצ, ותפקידנו — לאפשר את התקדמות שדרת הטנקים והכוחות העיקריים של החטיבה ללא הפרעה. לפינוי פועל החוד, הנשלח מטעם החלוצ.

● כיתה א' וכיתה ב' (כל אחת מהן על נושאת-גייסות משורינת) נעות בעקבות טנקי-המורג בכיוון הסתעפות השבילים — חורבות איבנובו, ותפקידן לסייר את השטח ולגלות דרכים לעקיפת מכשולים ומחסומים; אם לא יימצאו דרכי-עקיפה כאלה — יהא עליהן להרחיב את המעברים הנפרצים על-ידי טנקי-המורג, לסמנם ולהעביר דרכם את גדוד-הטנקים ב'.

שריות, ואם אלה אינן בנמצא — יתקין מעבר חדש. ברור כי צוות מס' 1, לאחר שיכוון את הכוח דרך המעבר — ינוע אף הוא בעקבותיו.

משנתפרס הגדוד בתבנית-קרב — דרוש לכל מחלקת-טנקים מעבר אחד לפחות. כל כיתת-הנדסה תפעל בעקבות הטנק המצוייד בהתקן-מורג, ומשימתה תהא הרחבת המעבר, בדיקתו וסימונו. לשם כך עורכים שלושה חבלנים בדיקת-ביקורת, 2-3 חבלנים אחרים מפוצצים את המוקשים שנתגלו במעבר, ואילו הנותרים מסמנים אותו.

אם אין אפשרות לצייד כל מחלקת טנקים בטנקי-מורג, והסיור דיווח כי שדה-המוקשים ערוך באורח „שגרת", בלא מוקשים ממולכדים או מלכודות-פתאים — יכולים החבלנים לבצע את משימתם באמצעות מגלה-מוקשים בלבד. ברור כי לשם כך דרוש זמן רב יותר מזה הנדרש בפעולה המסייעת בטנקי-מורג.

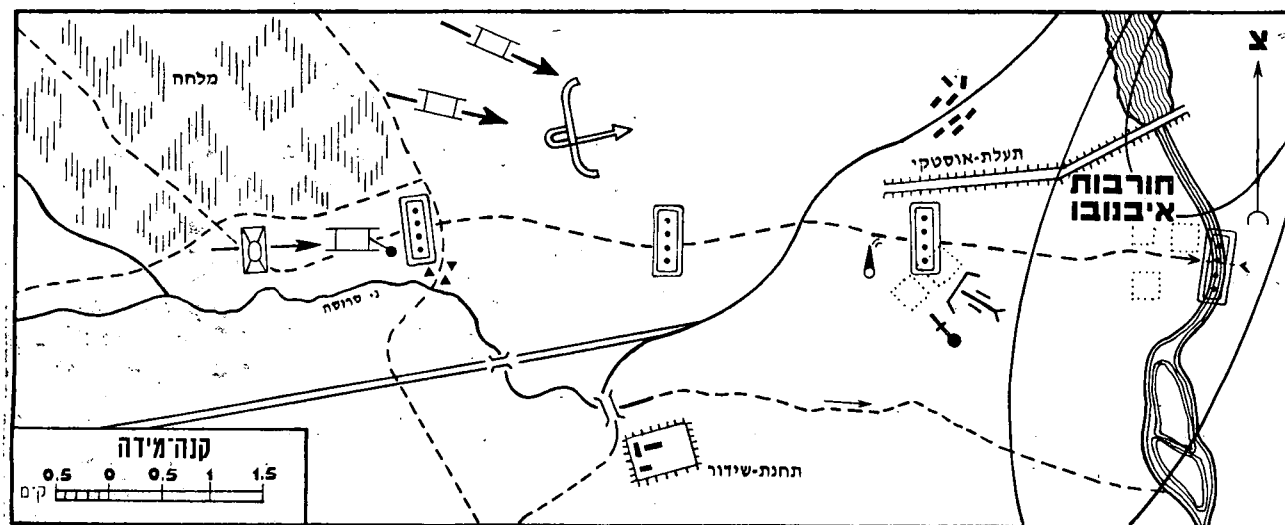
אולם לעתים עלול לקרות כי המוקשים הונחו בשיטה בלתי-ידועה, וקיימת גם אפשרות כי הם ממולכדים — ואילו טנקי-המורג אינו בנמצא. במקרה כזה רצוי לקרב מטען-צינור אל המקום בו דרוש המעבר — ולהפעילו; לאחר-מכן יש לבדוק את המעבר, ולסמנו בשלטים.

כאמור, מתעורר לעתים — תוך-כדי ההתקפה — הצורך לצלוח מכשול-ימים; מנינו לעיל את הצידוד הנדרש להתקנת המעברים בשדה-מוקשים הנמצא בתוך מכשול-המים. לפינוי מוקשים אשר בגדה הנגדית או בתוך המים משתמשים בגלגל ובחבל בעל עוגן לשליית מוקשים, המועברים בסירה לעברו הנגדי של מכשול-המים; את המעבר החופשי מסמנים במצופי עץ צבוע או בשלטים-צפים, הבולטים היטב מעל פני המים.

★

הניסיון מלמד כי רצוי מאוד לאמן את מחלקת-הפלסים בנושא „פריצת שדות-מוקשים תוך-כדי התקפה" — בשדה שהותקן מראש לשם כך; עומק שדה-האימונים חייב להגיע לכדי 8-10 קילומטרים.

מרשם התרגיל

המשמר הקדמי. המפקד הורה לפלסים לבוע קדימה, ולהתקין מעבר בשדה-המוקשים בחיפוי-אש של החוד.
ראשונים יצאו אל האיזור הממוקש מפקד הכיתה ופלס אחד; זה האחרון נשא עמו מנגנון-הפעלה. יתר פלסי הכיתה הסתתרו בין השיחים וגררו עמהם פרקים-פרקים של מטען-צינור ארוך.

השטח בו פעלו הפלסים היה חולי, דבר שהכביד על החדרת מטען-הצינור הארוך, הואיל ופרק-הראש שלו נתקע בחול — ולא היתה כל אפשרות לכוונו אל היעד. לפיכך הורידו הפלסים מן המשאית גלגלים-זוגיים, — ועליהם הונחו פרקי-הצינור. הודות לכך הצליחו להחדיר את מטען-הפריצה — שאורכו הגיע לכדי 30 מטרים לערך — אל שדה-המוקשים. המטען הופעל, ומייד ניגשו הפלסים לבדיקת המעבר ולסימונו; הדרך היתה עתה חופשית למעבר הסנקים. בהגיעם אל חורבות איבנוב, גילו הפלסים כי השטח נגוע בחומרים רדיו-אקטיביים וכימיים, וכי בגדת הנהר הונחו מוקשים-נ"ט. משום כך הורה להם מפקד גדוד-הסנקים למצוא מעבר עמוק בנהר, לפנות את הגדה ואת קרקע-הנהר ממוקשים, ולהבטיח מעבר חופשי של הסנקים בנהר.

לשם מילוי משימה זו פקד מפקד מחלקת-הפלסים על כיתה ב' לסייר ולמצוא מקום מעבר עמוק בנהר — ולפנות את המוקשים בגדתו. על מפקד כיתה ג' הוטלה המשימה לבדוק אם מצויים מכשולים כלשהם לאורך הגדות ובמים. למפקד כיתה א' הורה מפקד המחלקה לסייר את הגדה הנגדית, ובמקרה שיימצאו בה מוקשים — לפנותם. בשלב זה נאלצו הפלסים לפעול כשהם לבושים בגדי-

מגן נגד זיהום רדיו-אקטיבי.
ראשונים יצאו לנהר שלושה פלסים מכיתה ב', הם נעו בזה אחר זה, וכל אחד מהם בדק גורה ברוחב 2 מטרים. בעקבותיהם נעו שני פלסים ועמהם מגלה-מוקשים, וערכו ביקורת נוספת. מפקד הכיתה עקב אחרי פעולות הפלסים, ופירק את המוקשים שגילו. בדרכה בחזרה שוב בדקה הכיתה את גורת השטח כולה, ברוחב 6 מ'.

לפני שהרחיבה כיתה ב' את המעבר, איפשרה לכיתה ג' לעבור אל הנהר. פלסי כיתה זו בדקו תחילה את קרקע-הנהר לאורך הגדה, בעומק של 1.2 מטר; לאחר מכן בדקו את הנהר לכל רוחבו — באמצעות עוגן, חבל וגלגלת. שלושת המוקשים שנתגלו נגדרו מן המים באמצעות הגלגלת של נושא-הגייסות המשווריינת. כן נבדקה אף הגדה הנגדית.

לאחר שפוזו המוקשים והמעבר הורחב וסומן, התרכזה מחלקת-הנהדר סה באיזור חורבות איבנוב; כאן טוהרו הפלסים והציוד טיהור חלקי מן הזיהום הרדיו-אקטיבי שעלול היה לדבוק בהם — והם הוטלו שוב ל-קרב.

• כיתה ג' תתקדם בנושא-הגייסות משווריינת בעקבות שתי הכיתות הראשונות, ותהא נכונה לגילוי מוקשים ולפיו-נוים, וכן — להתקנת מעברים בעבודת-ידיים. עליה להימצא בכוננות לפעולה תוך 15 דקות.
„אותות-האזעקה המוסכמים: הופעת מטוסי-אויב — אות „777” באלחוט; זיהום רדיו-אקטיבי וכימי — זיקוקין בצבע ירוק ואות „333” באלחוט.

• אני אמצא עם כיתה ב'; סגני — מפקד כיתה א'.”
בשעה 0720 החלה המחלקה להתקדם; כעבור 3 קילור-מטרים נתקל הכוח בשדה-מוקשים ראשון, וטנקי-המורג הת-קינו בו מעבר. לאחר שהעריך את המצב, פקד מפקד המח-לקה על כיתה ב' להתקדם ולאפשר את פעולת-החוד; לכיתה א' הורה להרחיב את המעבר.

לאחר שעברה נושא-הגייסות המשווריינת של כיתה ב' את המכשול, החדירו פלסי כיתה א' מטען-צינור, התקינו מנגנון-הפעלה ופוצצוהו; כן ערכו בדיקה קפדנית של המעבר, וסימונו את גבולותיו בשלטים.

לאחר מילוי משימה זו נעה כיתה א' קדימה, והשיגה את כיתה ב' — אשר עסקה אותה עת בהתקנת מעבר בשדה-המוקשים מס' 2 (ראה מרשם).

לפני כן סיפק מנהל התרגיל נתון חדש, לפיו מתקנים השריונאים את טנקי-המורג, אשר נפגע קלות משהתפוצץ תחתיו מוקש-נ"ט.

פעולות הפלסים הסתבכו: התברר כי מוקשים רבים כוסו בשכבה עבה של חול, וקשה לגלותם באמצעות מגלי-מוקשים. לעומת זאת נתגלו מוקשים חשופים על פני הקרקע. על פי המוקשים שנתגלו, קבעו הפלסים כי הם ערוכים על-פי השיטה ה„שגרתית” בשלושה קוים; באמצעות מגלי-מוקשים ודקרים גילו עד מהרה את המוקשים-נ"ט, ופינום אל מחוץ לגבולות המעבר.

באיזור מגדל קידוח-הנפט נמצא החוד תחת מטר אש ה„אויב”. הניסיון לעקוף את המכשולים משמאל לא הוכתר בהצלחה; על כך דיווחו אנשי החוד באלחוט למפקד

